

KEMERALTI RAPORU

EĞİAD 2015

İÇİNDEKİLER

Sunuş	3
1. Giriş	4
2. Tarihçe	5
3. Bölge'nin İncelenmesi	7
3.1. Ele Alınan Bölgeye Ait Harita	7
3.2. Kemeraltı ve Anafartalar Caddesi 1. Etap Bölgesi	8
3.3. Havralar Bölgesi	12
3.4. Değerlendirmeler	16
4. Öneriler	18
5. Sonuç	35
6. Bölgelere Ait İçsel ve Dışsal Faktör Analizleri	36

SUNUŞ :

EGİAD olarak bugüne kadar yayınladığımız Kültürpark ve Kordon Raporları'ndan sonra şimdi de İzmir'in gerçek tarihsel ve kültürel değerlerinden biri olan Kemeraltı Raporu'nu kamuoyunun ve karar vericilerin dikkatine sunuyoruz.

Kemeraltı yüzlerce yıllık geçmişe sahip bir çarşı olmasının ötesinde geçmişte İzmir'in gözde yerleşim yerlerinden biri olarak konutların, ibadethanelerin ve diğer yaşam mekanlarının olduğu geniş bir bölgeyi kapsamaktadır.

Büyük alışveriş merkezlerinin kurulması ve yerleşim yerlerinin kentin çeperlerine doğru yayılması ile birlikte giderek daha az ziyaret edilen ve eski önemini kaybeden çarşının sadece bir alışveriş bölgesi olarak değil aynı zamanda kentin içinde yaşayan bir kültür adası olarak ele alınması gerektiğinden hareketle Kemeraltı'na odaklandık.

Öncelikle mimarlardan, kent plancılarından ve işletmecilerden oluşan geniş bir araştırma ekibi ile bölgeyi, tarihçesini ve gelişimini inceledik. Daha sonra bölgede işyeri olan, Kemeraltı ile ilgili sivil toplum kuruluşlarında görev yapan kişilerle bir çalıştay gerçekleştirdik.

Araştırma ekibimiz görev dağılımı yaparak belirlenen bölgedeki üç nokta ile ilgili SWOT Analizleri gerçekleştirerek öncelikle ayrı ayrı bu alanların güçlü ve zayıf yönleri ile sunduğu fırsatları ve olası tehditleri ortaya koymaya çalıştı.

Raporun yazımı aşamasında çok sayıda kişiyle görüşüldü. Kemeraltı konusunda çok önemli çalışmalar yapan TARKEM yöneticileri ve Tarihi Kemeraltı Derneği ile toplantılar yapıldı. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ve Konak Belediyesi'nin çalışmaları gözden geçirildi.

Bütün bunların üzerine EGİAD Sektörel ve Kentsel Araştırmalar Komisyonu olarak kendi vizyonumuzu ve Kemeraltı'nın yeniden kentin bir çekim merkezi haline gelebilmesi için önerilerimizi ortaya koyarak bu özet raporu hazırladık.

Temel amacımız bir sivil toplum kuruluşu duyarlılığı ile Kemeraltı gibi bir değere yeniden dikkati çekmek, karar vericilere önerilerde bulunmaktır. Ayrıca, yerel yönetim, Kemeraltı esnafı, meslek kuruluşları ve özel girişimlerin birlikteliği ile gerçekleştirilecek kısa ve orta vadeli eylem planları yoluyla çok uzun yıllardır ihmal edilmiş olan bölgenin yeniden İzmir'de yaşayanların, yerli ve yabancı turistlerin ziyaret ettiği bir kentsel çekim noktası olarak geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Kemeraltı Raporu'nun İzmir'e ve karar vericilere yararlı olmasını dileriz.

Seda Kaya
EGİAD Yönetim Kurulu Başkanı

1.GİRİŞ

EGİAD olarak yeni dönem faaliyetlerimiz içinde olan ve bu sebeple komisyonlarımızın çalışma alanlarına bu dönem katmış olduğumuz sektörel ve kentsel araştırmalar konusu, hem kentimize hem de üyelerimizin sektörlerine ait göstermiş olduğumuz sorumluluğun sonucudur.

Bugüne kadar Kültürpark ve Kordon raporları başlığında 2 adet rapor tarafımızdan kamuoyuna açıklanmıştır. Bu raporların kentimizin mevcut sorunlarının çözümü ve bu sorunların daha geniş kesimler nezdinde farkındalık yaratması açısından olumlu tepkilere yol açtığı kanaatindeyiz.

Güzel İzmir'imizin tarihinde önemli bir yeri olan KEMERALTI ve tarihi bölgeler araştırmak ve raporlandırarak katkı koymak istediğimiz bir konuydu. Tarihi bölgenin çok farklı ve geniş alanlardan oluşuyor olması, öncelikle Kemeraltı, Anafartalar Caddesi 1.Etap ve Havralar bölgesine yoğunlaşmamıza neden oldu.

Aşağıdaki çalışma daha öncesinde bölge aktörlerinin hazırlamış olduğu rapor ve belgelerden faydalanılarak ve üyelerimizin düşünceleri de eklenerek hazırlanmıştır.

Hazırlamış olduğumuz bu samimi ama haddini bilen çalışmanın diğer raporlarımız gibi mevcut sorunların çözümüne katkı koymasını diliyoruz.

**EGİAD Sektörel ve Kentsel
Araştırmalar Komisyonu**

2. TARİHÇE :

Günümüzde İzmir olarak kullandığımız isim, Smyrna kelimesinin dönüşmüş biçimidir. Smyrna kelimesinin daha erken biçimlerinin Smira, Lesmira, Zmirra, İsmira, Samorna veya Smurna olduğu da iddia edilmektedir. Smyrna kelimesinin kullanılmasında, kentin kurulduğu yerin yakınında bir kutsal alanın bulunmasının etkili olduğu sanılmaktadır. Kentin son yapılan araştırmalara göre 8500 yıllık bir geçmişi olduğu belirtilmektedir. Araştırmalar aynı zamanda İzmir'in bir Aiol (aiolis – bu bölgede yaşayan bir medeniyet) kenti olduğunu göstermektedir.

Bir dönem Hitit İmparatorluğu'nun nüfuz alanı içine girse de (İ.Ö. 2000-1200), Aiol kenti olma özelliğinin İonialıların kenti ele geçirmelerine kadar sürdürdüğü bilinmektedir. İ.Ö. 800 dolaylarında İonialılar sınırlarındaki bu Aiol kentini ele geçirdiler. Deniz ötesi kolonileri aracılığıyla iyi işleyen bir ticaret ağına sahip olan İonialıların İzmir'i ele geçirmeleri, kentin tarihinde hızlı bir dönüşüme neden oldu. Kent, ticaret aracılığıyla kısa sürede zenginleşir ve gelişir. Kentin zenginliği komşu Lydialıları harekete geçirir ve İzmirliyle savaşa girerler. İ.Ö. 610-600 yıllarında Lydia orduları, kenti ele geçirmeyi başarır. Eski İzmir'in çöküşü, Anadolu'da Pers istilasının sonuçlarındandır. Pers ordularının saldırısı sonucu, İ.Ö. 545 yılında İzmir tahrip edilir. Bu tahribattan sonra, Bayraklı'daki yerleşim alanında bir daha kent düzeninde bir yerleşim oluşamaz. İzmir'in bu ilk döneminden geriye kalan en önemli miras, Bayraklı'da bulunan ören yeri, yapılan kazılarla her geçen gün biraz daha açığa çıkartılmaktadır.

İzmir'in yeniden kurulması, Büyük İskender olarak anılan Makedonyalı Alexandros'a bağlanır. Büyük İskender İran seferinin başlarında, İ.Ö. 334 yılında Pers İmparatorluğu'nun Anadolu'daki ordusunu yendikten sonra, ordularıyla Efes üzerine ilerlemişti. Bu hareket sırasında İzmir yöresine geldiğinde, söylenceye göre şimdiki Kadifekale (Pagos Dağı) civarında gördüğü bir rüya üzerine yeni İzmir'in Pagos Dağı'nda kurulmasını ister. Yeni kent, Kadifekale yamaçlarından, denize doğru uzanacak şekilde bir liman kenti olarak inşa edilir.

İzmir, İ.Ö. III. yüzyıl başlarında Efeslilerin tavsiyesi üzerine on üçüncü üye olarak İon kentleri arasındaki birliğe kabul edilir. Daha sonra Bergama Krallığına bağlanan İzmir, İ.Ö. 133'de Bergama Kralı III. Attalos'un vasiyeti gereğince, Roma İmparatorluğu'na katılınca, diğer İon kentleriyle birlikte Roma topraklarının bir parçası olur. İzmir'in Roma döneminde giderek önem kazandığı ve ticaret kenti olma özelliğini geliştirmeye başladığı görülmektedir. Roma İmparatorluğu ve takiben Bizans İmparatorlukları döneminde İzmir, önemli bir ticaret kenti olarak varlığını sürdürür.

1071 yılında Büyük Selçuklu Ordusu'nun Doğu Roma Ordusu karşısında kazandığı zafer, Anadolu tarihi açısından bir dönüm noktası olmuştur. Nitekim 1076 yılında, İzmir önlerinde Türk kuvvetleri görülmeye başlamıştır.

XIV. yüzyılda İzmir, Doğu Roma yönetiminde olmakla birlikte, 1261 Nif antlaşmasıyla İzmir'de yerleşim hakkını elde eden Cenevizliler ve Venedikliler, kentte ticari açıdan etkin bir konuma yükselmişlerdir. İzmir, 1317 yılında bir Türkmen Bey'i olan Aydınoğlu Umur Bey'in denetimi altına girer.

1426'da Osmanlılar, Aydınoğlu Beyliği'ne son vererek, Batı Anadolu ve İzmir'i egemenlikleri altına alırlar. Böylece, Osmanlı egemenliğine dek süren İzmir'in yönetsel belirsizliği de sona ermiştir. Osmanlı egemenliğine girdiği dönemde küçük bir kasaba konumunda olan İzmir'in, Osmanlı Barışıyla birlikte nüfusu da artmaya başlar.

İzmir'in ticaret merkezi olarak yükselişinin arkasında, Doğu Akdeniz ticaretinde egemen olan Fransa ve Venedik ile rekabete girişen İngilizlerin Yakın Doğu'da yayılma çabalarının etkisi büyüktür. 1610 ile 1630 yılları arasında İngilizler ve Fransızlardan sonra Hollandalılar da İzmir'e gelerek, Batı Anadolu'daki ticari faaliyetlerini arttırmışlardır. Böylece İzmir Doğu Akdeniz'in en önemi liman kentlerinden biri haline gelmiştir.

1838 yılında Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında imzalanan serbest ticaret antlaşmasıyla, İmparatorlukta yabancılara ticaret yapma hakkının tanınmasıyla İzmir, Batılı devletlerle olan ticari hacmine paralel olarak büyük bir gelişim ve dönüşüm içine girmiş, 1850'li yıllardan itibaren hız kazanan bu değişim, I. Dünya Savaşı'nın başladığı 1914 yılına kadar aralıksız devam etmiştir.

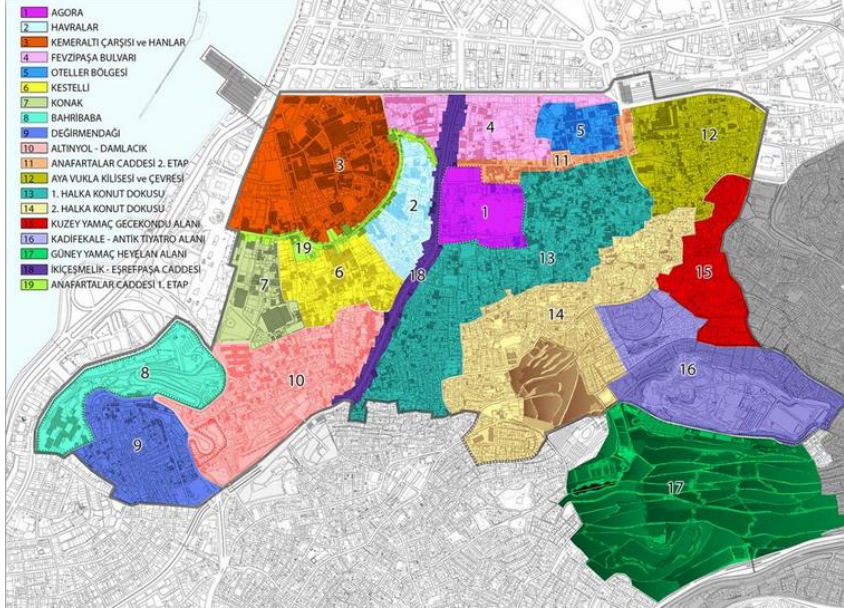
İzmir, XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde gerçek anlamda "modern kent" olgusunun oluşmaya başladığı ender kentlerden birisidir. İzmir'de modern anlamda kentleşme süreci ile birlikte kamusal mekanlar yaratılmıştır. Günümüzde Konak Meydanı olarak bildiğimiz meydana adını veren yapı, Katipoğlu ailesinin konağıdır.

Şehrin önemi simgelerinden bir tanesi de, Sultan II. Abdülhamit'in tahta çıkışının 25. yıldönümü için 1901'de yapılan Saat Kulesidir. Saat Kulesi, Sarı Kışla ve Hükümet Konağı ile, kentin modern anlamda ilk kamusal meydanı, XIX. yüzyıl içinde yaratılmıştır.

Ticaret kenti olan İzmir'de, ticaret mekanları Kemeraltı ve Frenk Sokağı olmak üzere ikiye ayrılmış durumdaydı. Kemeraltı bölgesi, geleneksel ticari ilişkilerin yaşandığı, daha çok yerli unsurlara hizmet eden, eski iç liman boyunca gelişmiş olan bir ticaret alanıydı. Kemeraltı Çarşısına baktığımızda, Osmanlı Devleti'nin geleneksel "arasta" yapısını görmekteyiz. Ayrıca bu çarşıda Taşçılar içi, Mermerciler içi, Çiviciler içi, Şekerciler içi, Kavaflar içi, Kantarcılar içi, Yemiş Çarşısı gibi her sokağın isimle anıldığı, belli ürünlerde uzmanlaşmış yerler olduğunu görüyoruz.

3. BÖLGE'NİN İNCELENMESİ

3.1. ELE ALINAN BÖLGEYE AİT HARİTA

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin TARKEM işbirliği ile ve pek çok kurum ve kuruluşun paydaşlığında yürüttüğü " İzmir Tarih Projesi" Konak'tan Basmane'ye Basmane'den Kadifekale'ye kadar uzanan 248 hektarlık alanı kapsamaktadır.

Proje kapsamında bu alanı 19 alt bölgeye ayırarak, bu bölgelerin önceliklerine göre proje önerileri değerlendirilmekte ve Kentin tarihi değerlerinin korunması ve canlandırılması amaçlanmaktadır.

Tarihi bölgenin çok farklı ve geniş alanlardan oluşuyor olması nedeniyle **Raporumuzda öncelikle Kemeraltı, Anafartalar Caddesi 1.Etap ve Havralar Bölgesi** ele alınmıştır.

3.2. KEMERALTI VE ANAFARTALAR CADDESİ

Anafartalar Caddesi'nin yayının içini kapsamaktadır. İzmir'in dolmuş olan iç limanına tekabül etmektedir. Günümüzdeki Konak Mahallesi'nin büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Eski iç liman olması nedeniyle, olası batıklar ile farklı bir arkeolojik potansiyel taşımaktadır. 17. yüzyıldan gelen hanları, camileri ve 19. yüzyıl yerleşme yapısıyla koruma altında olan bir alandır.

Tarihi Kemeraltı Çarşısı, 19.yy'ın sonlarına kadar üzeri tonoz ve kiremitlerle örtülü bir kapalı çarşı görünümündeyken günümüzde açık hava çarşısı görünümünü almıştır, tarihin izlerini halen ara sokaklarda bulunan tonoz kaplı dükkânlardan görebilmek mümkündür.

Tarihinde kesintisiz olarak ticari faaliyetlerin olduğu İzmir Tarihi Kemeraltı Çarşısı günümüzde ; 270 hektarlık bölgede, 230'u aşkın farklı işkolunda, 800.000'i aşkın değişik ürün çeşidi ile 10.000'i aşkın işyerini ve esnafı içinde barındırmaktadır.

Asya ile Avrupa arasındaki ticaretin kilit noktası olduğundan, çarşı, özellikle 19.yy'da deniz ticaret hayatının can noktasıydı. O dönemlerde çarşıda demirciler, baharatçılar, kömürcüler gibi farklı iş kolları bulunuyor, her bir iş kolu da farklı bir bölgede konumlanıyordu.

Eşsiz bir labirentin parçalarını oluşturan sokaklarında el sanatlarından değerli taşlara; giyimden kuyumculuğa; kuşçulardan peynircilere, züccaciye, baharatçılara, mantoculara, balıkçılara, turşuculara, demircilere ve esnaf lokantalarına kadar her şeyi bulabilmeniz mümkündür.

Günümüzde İzmir Limanı, deniz ticaretindeki önemini kısmen yitirmiş de olsa, hatta şehirde birçok modern alışveriş merkezi kurulmuş olmasına rağmen, Kemeraltı halen İzmirli için her aradıklarını bulabildikleri bir cazibe merkezi olma özelliğini korumaktadır.

Kemeraltı'ndaki ticaretin en belirgin özelliği, satıcının müşteriyle yüz yüze iletişim kurarak perakende satış yapmasıdır. Özellikle Anafartalar Caddesi boyunca birçok perakende satış yapan iş yeri bulunmaktadır. Satıcıların müşteriyle bire bir ilişki kurması, alışveriş yapan kişilerin bir ürünü almadan önce onu deneyebilmesi, yiyeceklerin tadına bakabilmesi, alıcının istediği farklı ürünleri bir arada bulabilmesi ve satıcı ile pazarlık edebilme özgürlüğü, Tarihi Kemeraltı Çarşısı'nı günümüz modern alışveriş merkezlerinden ayıran en önemli özellikleridir.

Anafartalar Caddesi 1.etap kısmı bu bölgenin en can alıcı noktasıdır. İzmir Tarih projesi kapsamındaki en önemli bölgeleri birbirine bağlar. Günün her saatinde en çok kalabalığın ve ticari canlılığın olduğu bir güzergahtır. İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından İzmir İl Özel idaresinden alınan destek ile Anafartalar Caddesi'nin neredeyse tamamında sokak sağlıklılaştırma ve cephe düzenleme çalışmaları yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda tabela, kepenk, tente vb. düzenlemelerle yapılar gereksiz eklerden arındırılmış daha modern ve daha işlevsel bir düzenleme getirilmiştir.

Günümüzde özellikle işporta ile ilgili çok ciddi önlemler alınmaktadır. Bölgenin kullanıcılarının daha güvenli ve daha mutlu bir şekilde hem bu tarihi alanın her türlü zenginliğinin tadını çıkarması hem de ihtiyaçlarını karşılaması temel hedef olmuştur.

İzmir dünya kentleri içinde bir marka olmaya aday ise Kemeraltı ve bu tarihi bölge bu marka değerinin vazgeçilmez en değerli unsurlarıdır. İzmir deyince akla Kemeraltı, Kemeraltı deyince akla İzmir gelir.

3.3. HAVRALAR BÖLGESİ

Güzelyurt ve Güneş mahallelerinden oluşmaktadır. Osmanlı döneminde Yahudi cemaatinin iş yerleri ile konut alanları arasında havraların toplandığı bir geçiş alanı olmuştur. 1946 sonrasında bu işlevini kaybetmiştir. Cemaati kalmayan sinagoglar tehlike altındaki kültürel miras listesinde yer almaktadır. Bu alanda 6 m.'lik bir arkeolojik katman bulunmaktadır. 2. derece kentsel arkeolojik potansiyeli olan bir bölgedir. Korunmuş 19. yüzyıl geleneksel yerleşme düzeni vardır. Ama bölgede yükselmiş yapılar da bulunmaktadır. Bu yapıların bulunduğu yerlerde arkeolojik tahribatın gerçekleşmiş olması olasılığı yüksektir.

Bu alanda İkiçeşmelik Caddesi'ni Kemeraltı'na bağlayan Havra Sokağı (929 Nolu Sokak) çok özel bir çekiciliğe sahiptir. Alışveriş yapmanın bir “deneyim” (experience) niteliği kazandığı özel bir bölgedir. Kasapları, balıkçıları, manavları, turşucuları, peynircileri, kuru gıdacılarıyla gündelik gereksinimlerinin karşılandığı bir yerdir.

Havra Sokağı'nın etrafında, dokuz sinagog ile bir cemaat evi bulunmaktadır. Bu 10 tarihi bina da birbirine çok yakındır. Bu da bölgeyi eşsiz kılan bir özelliktir. 15. yüzyıldan beri Yahudi Mahallesi olarak bilinen bu yer, Yahudilerin İzmir'deki ilk yerleşim alanıdır. Çok sayıda cami ile Roma Agorasının da bu bölgede bulunduğu bilinmektedir. 1492-94 arasında İspanya ve Portekiz den sürülen Yahudiler, Osmanlı İmparatorluğu tarafından kabul edilmiş, gelenler Selanik, İstanbul ve İzmir'e yerleştirilmiştir. 19. yüzyılda İzmir nüfusu 150-200 bin iken burada yaşayan Yahudi nüfus 55 binlere ulaşmıştır. 20. yüzyılın başında Karataş bölgesine doğru yerleşen Yahudilerin bir çoğu, 1948'de kurulan İsrail'e göç etmiştir. Kalan Yahudi nüfus da Alsancak bölgesine yerleşmiştir. Önceleri bu bölge, her türlü esnaf ve zanaatkârın olduğu canlı bir ticaret merkezi iken, Yahudilerin azalmasıyla birlikte bölge cazibesini yitirmiştir.

SABETAY SEVİ ve HAYİM – AVRAM PALACHİ :

1788 de İzmir de doğan Hayim Palachi, burada hahambaşılık yapmanın dışında Yahudilik üzerine 26 felsefi eser kaleme almıştır. Oğlu Avram Palachi'nin de Hıbruca 16, Yahudi-İspanyolcası (La Dino) lisanında da bir eseri vardır. Her iki düşünür de dünyadaki Yahudi cemaati içinde değerli yerleri olan filozoflardır. Palachi'nin İzmir Gürçeşme'de bulunan mezarını, dünyanın değişik yerlerinden Yahudiler ziyarete gelmektedir. Osmanlıda bir milyon kişiyi peşinden sürükleyen Sabetay Sevi de 17. yüzyılda İzmir'de doğmuştur. Onun evinin de büyük ilgi çekeceğine kuşku yoktur. Sabetay Sevi ve yandaşlarına, dinlerinden döndükleri için, dönme veya avdeti de denilir.

ŞALOM (AYDİNLİS) SİNAGOGU :

Şalom, “barış – selam “ anlamına gelmektedir. Kemeraltı Havra Sokağı’nda yer alan yapı, Algaze Havrası’nın karşısında konumlanmaktadır. Aydın ‘dan İzmir’e göçen Museviler’in ibadet ettiği mekan olduğu için bu adı almıştır. Sabetay Sevi Sinagogu olarak da bilinir. Yapı 1500 yıllarında yapılmıştır ve 1841 yılındaki büyük İzmir yangını havranın önünde durdurulmuştur. Yapının giriş kapısında bu olayı anlatan bir kitabe bulunmaktadır.

Yapıya küçük bir bahçeden girilmektedir. İlk yapıldığı yıllarda merkezi planlı olarak inşa edilen bu yapı daha sonraki yıllarda merkezi planı kilise tarzı planlama olan lineer plan şemasına dönüştürülmüştür.

ALGAZE SİNAGOGU:

Kuzeyinde Shalom güneybatısında Sinyora Giveret Havralarının konumlandığı Algaze Havrası 1724 yılında Algazi ailesi tarafından yaptırılmıştır.

Gümüzde yapı tek katlıdır. İtalyan etkisi ile XX.yy da plan şeması değiştirilmemiştir. Sadece kadınların ibadet ettikleri Mehizah bölümü kaldırılmıştır. Söylentiye göre genç bir Haham bir hanıma göz kırpmış ve bunun üzerine Hahambaşı tarafından Mehizah yıktırılmıştır.

Havranın 927 sokağa bakan avlu duvarları masif ve yüksektir. Beth İsrail Sinagogu’ndan sonra İzmir ‘deki en büyük sinagogdur.

SİNYORA SİNAGOGU:

Sinyora Giveret Havrası Anafartalar Caddesine ve 927 Sokağa cephe veren parselde Havra Sokağı’nda konumlanmaktadır. Algaze ve Shalom havralarına çok yakın konumdadır. Donna Gracia Mendes tarafından 1510-1569 yılları arasında yaptırıldığı bilinen Havra 1841 yangınında çok zarar görmüştür ve Yeruşalmi ailesi tarafından tekrar merkezi planlı olarak inşa edilmiştir. Yapı iki kat yüksekliğinde olup, tek bir hacimdir.

Duvarları yığma taş olarak inşa edilmiştir. Çatısı ahşap kırma çatıdır. Büyük bir avlusu olan Sinyora Giveret Havrası’nın avlu duvarları havranın sokaktan görülmemesi için masif ve yüksek olarak inşa edilmiştir. Havranın bahçesinde tek katlı müştemilat yapıları bulunmaktadır. Bu yapıların Bet Midaş yapıları oldukları düşünülmektedir.

BİKUR SİNAGOGU:

Yapı İkiçeşmelik Caddesi üzerinde yer almaktadır. Hasta ziyareti anlamına gelen Bikur Holim Havrası 1724 yılında Hollanda asıllı İzmirli bir Yahudi olan Salamon de Ciaves tarafından yaptırılmıştır. Bu tarihte yapının bitişiğinde bulunan ev ve dükkanlar gelir getirmeleri için havraya bağlanmıştır. Yapının önünde bulunan tek katlı ek yapılar havrayı İkiçeşmelik Caddesi'nden ayırmakla birlikte görünümünü engellememektedir.

Yapı 1772 yılındaki yangında yandıktan sonra Manuel de Ciaves tarafından tekrar inşa edilmiştir.

ETZ HAYİM (DE ARİVA) SİNAGOGU :

Hayat ağacı anlamına gelen bu sinagogun Bizans devrinden kalma İzmir'de yapılan ilk sinagog olduğu söylenmektedir. Muhelif tarihlerde vuku bulan yangınlarda defalarca yanmıştır. En son olarak 1851 tarihinde Daniel Sidi isminde bir hayırsever tarafından yeni baştan tamir ettirilmişdir. İzmir'de bu Sinagog, Ariva olarak da bilinir. Günümüzde restorasyon projeleri cemaat tarafından hazırlanmış olup, yakın zamanda restore edilecektir.

TALMUT TORA (HEVRA) SİNAGOGU:

“Musevi dinsel ritüelinin öğrenildiği yer” anlamına gelen Talmut Tora çok eski bir sinagog olup, 1838 yılında Hacez kardeşler tarafından onarılmıştır. Daha sonra muhtelif tarihlerde yeniden restore ettirilmiştir. Günümüzde kullanılacak durumda değildir.

FORESTEROS SİNAGOGU :

Ora Hayim “ Hayat Işığı” anlamına gelmektedir. Bugün tamamına yakını yıkılmış olan bu sinagogun iki duvarı kısmen ayakta. 19 sefer torası bulunmakta olup yabancı Museviler tarafından inşa edildiği bilinmektedir.

BET İLLEL SİNAGOGU :

Ünlü din bilgini Hayim Palaçi' nin ibadet ettiği sinagogtur. Pırlanta üçgeni olarak (Gürçeşme'deki Hayim Palaçi'nin mezarı aynı mezar-daki kutsal su havuzu (mikve) ve Beth İllel Sinagogu) adlandırılan kutsal alanın bir ayağıdır. Günümüzde restorasyonu İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından tamamlanmış ve ibadete hazır hale getirilmiştir.

PORTEKİZ SİNAGOGU :

Yapım tarihi kesin olarak bilinmeyen bu sinagogun, kuzey Afrika ve Venedik'ten 1569'da göç eden, Portekiz'den gelen Museviler tarafından inşa edilmiştir. İzmir depremlerinden etkilenmiştir. 1903 yılında tekrar restore edilmiştir. Dış kapısındaki mermer işçilikleri ve İbranice mermer kitabe yapının en dikkat çeken özelliklerindendir. 1976 yılındaki yangında çatısı ve bir duvarı büyük hasar görmüştür. Yangın sonrası günümüze kadar depo olarak kullanılmıştır.

BAHÇELİ HAVRA / MUSEVİ CEMAAT ARŞİVİ :

150 yıllık bir geçmişe sahip olan havra, 2 katlıdır. Yapı, geçmişte cemaat evi , İzmir Musevi cemaatinin kayıtlarının tutulduğu bir arşiv olarak kullanılmıştır. Günümüzde çok kötü durumda olduğu için kullanılmamaktadır.

3.4. DEĞERLENDİRMELER

Günümüze kadar Kemeraltı olarak tanımlanan bu ticari tarihi bölgenin mevcut sorunları, oluşabilecek yeni sorunlar , bu sorunların çözümüyle ilgili yöntemler ve bölgenin tarihi değerinin korunmasına yönelik olarak başta İzmir Büyükşehir Belediyesi , Valilik ve Konak Belediyesi olmak üzere birçok dernek, kuruluş ve üniversiteler çok değerli çalışmalar yapmıştır. Bu yapılan çalışmalar aynı zamanda bilimsel ve tarihsel olarak bir belge ve kaynak değerini kazanmıştır.

EGİAD olarak bu geniş tarihi bölgede birçok paydaşın sorumluluk alarak yapmış olduğu çalışmalara destek ve geliştirilmekte olunan yeni ekonomik ve sosyal çalışmalara katkı sağlamak amacıyla bu rapor Kemeraltı, Anafartalar ve Havralar bölgesi ele alınarak hazırlanmıştır.

Çalışmanın içeriğinden de anlaşılacağı gibi paylaşılan birçok bilgi bu değerli paydaşların hazırlamış olduğu rapor ve belgelemelerden elde edilmiştir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Prof. Dr. İlhan TEKELİ'ye hazırlatmış olduğu İZMİR TARİH PROJESİ Raporu, İzmir Ticaret Odasının KEMERALTı Raporu, TARKEM'in yapmış olduğu çalışmalar, Musevi cemaatinin bilgi ve belgeleri, Konak Belediyesi'nin hazırlamış olduğu çalışmalar ve bölgeye katkı koyan diğer değerli birçok kurum ve kuruluşun çalışmaları tarafımızdan incelenmiş ve kaynakça olarak kullanılmıştır.

Sektörel ve Kentsel Araştırmalar Komisyonu'muz tarafından hazırlanan bu çalışmada üyelerimiz arasında yapılan çalıştaydan elde edilen sonuçlarla önümüzdeki 5 yıllık vadede içsel ve dışsal faktörler üç ayrı bölge için analiz edilmiştir. Bu analiz sonuçlarından bölgelere ait stratejik eylem planlarını oluşturabilecek ana veriler elde edilmiştir.

Bölgelere ait çözüm ve önerilerin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi için yaptığımız çalışmalar sonucu her bölgeye ait olumlu ve olumsuz mevcut önemli hususları tekrar ana başlıklar altında hatırlatmayı uygun bulduk. Bu önemli hususlar bölgeler göre aşağıda sunulmuştur;

Kemeraltı Bölgesine ait tespit edilen OLUMSUZ hususlar:

- Bölgenin kültürel değerini artıracak, genç nüfusun daha çok yaşamak isteyeceği; eğitim, eğlence ve sosyal mekanların az olması
- Bölgeye ait yapılmış olan belgeleme ve projelendirme çalışmalarının yeteri kadar hayata geçirilmemiş olması
- Yanlış yapılanmaların bölge dokusuna ve işleyişine uygun olmaması
- Bölgeye ait sosyal ve ekonomik bir manifestonun olmaması
- Bölgedeki yaşam ve ticari hareketin erken saatlerde sona ermesi
- Bölgedeki kentsel tasarım detaylarının çözülmemiş olması (yönlendirme ve bilgi tabelaları, aydınlatma elemanları ve diğer kent mobilyaları)
- Erişim yolları, alt yapı ve otopark sıkıntısı

Kemeraltı Bölgesine ait tespit edilen OLUMLU hususlar:

- Bölgeler içinde yaşam ve ticari hayatın en canlı olduğu bölge olması
- Yatırım açısından cazibesi en yüksek bölge olması
- Kültür varlığı açısından zengin olması
- Güvenlik sorunlarının az olması
- Birçok farklı sektörü bir arada bulundurabilmesi
- Sosyal faaliyetlere uygun yapıların var olması
- Günümüze kadar gelişim ve iyileştirme adına en çok eylemin gerçekleştirildiği bölge olması

Anafartalar 1.Etap Caddesine ait tespit edilen OLUMSUZ hususlar:

- İşporta ve çığırtkanlığın devam etmesi
- Cadde üzerindeki kentsel tasarım detaylarının çözölmemiş olması (yönlendirme ve bilgi tabelaları, aydınlatma elemanları ve diğer kent mobilyaları)
- Kültür varlığı niteliğindeki yapıların yanlış ve kötü kullanımı
- Cadde üzerinde danışma ve güvenlik noktalarının yok denecek kadar az olması
- Cadde üzerinde sosyal yaşamı canlandıracak ve genç nüfusu çekecek mekanların az olması
- Cadde üzerinde yaşam ve ticari hareketin erken saatlerde sona ermesi

Anafartalar 1.Etap Caddesine ait tespit edilen OLUMLU hususlar:

- Caddede yaşam ve ticari hayatın özellikle gündüz çok canlı olması
- Son dönemde Valilik desteğıyle de işporta ve çığırtkanlığa karşı alınan sonuçlar
- İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu sokak sağıklaştırmaya uygulamaları
- Güvenlik sorunlarının az olması
- Yatırım ve emlak değeriğerlerinin yüksek olması

Havralar Bölgesine ait tespit edilen OLUMSUZ hususlar:

- Din turizmine katkı sağlayacak birçok mekanın virane durumda olması
- Bölgede sosyal ve ticari yaşamı durma noktasında olan sokakların fazlalığı
- Bölgenin gelişim ve iyileştirilmesine yönelik eylemsel faaliyetlerin pek fazla hayata geçirilmemiş olması
- Bölgedeki kentsel tasarım detaylarının çözölmemiş olması (yönlendirme ve bilgi tabelaları, aydınlatma elemanları ve diğer kent mobilyaları)
- Bölgede özellikle belli saatlerden sonra güvenlik probleminin olması
- Erişim yolları, alt yapı ve otopark sıkıntısı

Havralar Bölgesine ait tespit edilen OLUMLU hususlar:

- Din turizmine katkı sağlayacak en önemli bölge olması
- Kültür varlığı açısından zengin olması
- Bölgenin Musevi cemaati tarafından da önem arz etmesi
- İzmir'in yurt dışı tanıtımı açısından önemli bir bölge olması
- Kemeraltı ve Agora arasında geçiş bölgesi olması

4. ÖNERİLER

Değerlendirmeler kısmında belirtmiş olduğumuz tespitlerin daha önceki Kemeraltı çalışmalarıyla ortak birçok yönünün olduğu açıkça görülmektedir. Esas itibarıyla bu tarihi bölgenin günümüze kadar durum tespiti ve tarihçesi yönünden yeterli düzeyde teorik çalışmaların yapıldığı kanaatindeyiz. Bu sebeple raporumuzda bölgelere ait çok fazla detaya girilmemiştir. Din turizmine ve İzmir'in dünya tanıtımına koyacağı katkıdan dolayı Havralar bölgesindeki dini mekanlar hakkında kısa bilgilerin paylaşılması uygun görülmüştür.

EGİAD olarak ana amacımız birçok paydaşın bugüne kadar yapmış olduğu özverili çalışmaların eylemsel olarak gerçekleşmesine katkı koymak ve üyelerimizin bu bölge ile ilgili bilgi ve duyarlılığını artırmaktır. Aşağıda belirtilen önerilerin bir uzman görüşü olmadığını ve EGİAD olarak bir sivil toplum kuruluşu sorumluluğu ile geliştirilmiş öneriler olduğunu bir kez daha vurgulamak isteriz.

- **Kemeraltı ve Tarihi Bölgenin cazibesini artıracak, gençliğin daha fazla yaşayabileceği, sosyal etkinlik alanlarına kavuşturulmalıdır;**

Gençliğin daha fazla buluşabileceği eğlence ve alışveriş sokaklarının akşamları da aktif olabilecek şekilde dizayn edilmesi ve yatırımcıların yönlendirilmesi gerekir.

İstanbul, Taksim Asmalı Mescit Sokağı

Portekiz, Lisbon - Barrio Alto

- **Üniversitelerin ve sivil toplum kuruluşlarının bölgeye yerleşebilmesi için yasal kolaylıklar ve teşvikler sağlanmalıdır;**

İzmir Alsancak'ta bulunan Yaşar Üniversitesi Tarihi Yerleşkesi örneğinde olduğu gibi Kemeraltı ve tarihi bölge de bilimsel yaşam ve gençlik kültürünün artırılması için özellikle terkedilmiş bölgelerde üniversitelere sivil toplum kuruluşlarına yer verilmesi konusunda gerekli yardım ve kolaylıkların sağlanması için karşılıklı çalışmalar içinde bulunacak bir komisyon kurulmalıdır.

İrlanda, Dublin - Trinity Collage

Trinity College Dublin şehir merkezinde yer alan öğrenci yurtları.

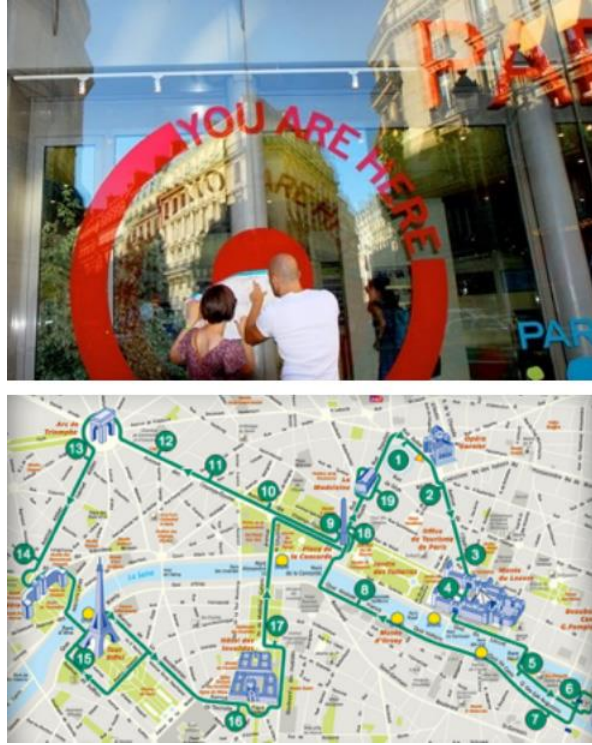
Amerika, New York University

- **Bölgenin tanıtımına hizmet verecek REHBERLİK merkezi veya birimleri kurulmalıdır;**

Kemeraltı ve tarihi bölge kültür varlığı zenginliğiyle açık hava müzesi gibidir. Birçok zenginliği barındıran bu bölgenin tanıtılması önemlidir. Bölgeye hakim rehberlerin denetiminde bölgenin belli yerlerine konumlandırılmış mobil portatif danışma ve tanıtım merkezlerinin Kemeraltı ve tarihi bölgenin tanıtımına değer katacağı kanaatindeyiz.

Fransa, Paris - Turist Info Merkezleri ve Yürüyüş Yolu

- **Bölgedeki yaşam ve ticaretin akşamları da olabilmesi için güvenlik ve aydınlatma sistemlerinin artırılması gerekmektedir;**

Kemeraltı ve tarihi bölge alanı ile ilgili en çok gündemde olan konuların başında aydınlatma ve güvenlik sorunu gelir. Özellikle bölgenin akşam saatlerinde de canlı olabilmesi için aydınlatma sorununun kentsel tasarım ve bölge dokusuna uygun detaylarda çözülmesi gerekir. Bu sayede güvenliğin öncelikli eksikliği tamamlanmış olur.

Bölgeyi 24 saat izleyecek MOBESA sisteminin en kısa zamanda faaliyete geçmesi bölgenin ekonomik ve sosyal canlılığın huzur içinde sağlanması için çok önem arz etmektedir.

Kemeraltı bölgesi gece aydınlatmasından genel görünüm

Fransa, Paris - Montmartres

- **Kemeraltı ve Tarih Projesi kapsamında ele alınan tüm bölgeleri kapsayacak , bölge aktörlerinin en az 1 temsilcisinin yer aldığı izleme, yönlendirme, danışma ve kontrol mekanizmasını yürütecek bir KURUL oluşturulmalıdır. Bölgede yapılacak tüm projelerde bu kurulun da görüşü alınmalıdır;**

Kemeraltı ve tarihi bölgeye ait sorunlar ve bu sorunların çözümlenmesine yönelik çalışmalar birçok paydaşın yıllardır vermiş olduğu mücadele sonucunda günümüze kadar belli bir birikimle ulaşmıştır. Sorunların çözümü ve bölge katma değerinin artırılabilmesi ancak bu paydaşların birlikte yürütecekleri ortak faaliyetlerle mümkün olacaktır.

Yapılan her faaliyetinde sürdürülebilir ve denetlenebilir olması önemlidir. Bölgede yapılacak kültürel ve ekonomik her yatırımın veya iyileştirmenin bu paydaşların uzman kadrolarından oluşacak bir KURUL tarafından denetlenmesi gerekmektedir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Kemeraltı Çalıştayı**TARKEM**

➤ **İşporta ve çığırtkanlığı karşı mücadeleye devam edilmelidir;**

Kemeraltı ve tarihi bölgenin kanayan yaralarından olan işporta ve çığırtkanlık ile mücadele son dönemlerde başarılı sonuçlarıyla dikkat çekmektedir. Özellikle Valilik desteğıyle İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ve Konak Belediyesi'nin yürüttüğü denetimler neticesinde işporta ve çığırtkanlıkta azalma olduğı açıkça görölmektedir.

Hem güvenlik açısından yaratmış olduğı zaaf, hem bölgenin tarihi saygınlığında yaratmış olduğı itibar kaybı, hem de yaratmış olduğı haksız ekonomik rekabetten dolayı bölge esnafı ve ziyaretçiler yıllarca bu sorundan dolayı zarar görmüştür. Kemeraltı ve tarihi bölgede iyileştirme ve tekrar tarihsel değeri kavuşturma çalışmalarının işporta ve çığırtkanlığı ortadan kaldırarak şekilde dizayn edilmesine devam edilmelidir.

Kemeraltı işporta ve çığırtkanlık görüntüleri

İtalya, Roma

İtalya'nın Roma şehrinde yaşanan işporta sorununa çevre halkının ve esnafın şikayetleri ile çözüm bulunmuştur. Yeterince toplanan şikayet dilekçeleriyle zabıta ve polisin çalışmaları yanıt vermiştir. Bunun dışında Roma'da etnik pazarlar oluşturularak çarşının belirli günler işportacılara resmi olarak açılması planlanan bir çözüm önerisidir.

➤ **Tarihi Kemeraltı Çarşısı Esnafının sorunları daha fazla gündeme alınmalı ve çözümler aranmalıdır ;**

Özellikle Kemeraltı ve tarihi bölgenin terkedilmiş ara sokaklarında yer alan esnafın yaşadığı ekonomik ve sosyal sorunların çözümlenebilmesi için bu bölgelerde faaliyet gösteren iş sahipleriyle diyalog ve koordinasyonun geliştirilmesi gerekmektedir.

Esnafın ayakta durabilmesi ve bölgeye sahip çıkabilmesi için gerekli yasal kolaylıkların ve yönlendirmelerin bu bölge özelinde tüm paydaşların katılımıyla düşünülen KURUL tarafından ilk ele alınması gereken konulardan olması gerekmektedir.

Almanya, Dinslaken-Lohberg

- **Kemeraltı günleri ve etkinlikleri tüm aktörlerin birlikte veya bağımsız olarak yapabileceği şekilde artırılmalıdır;**

Kemeraltı Günleri etkinliklerinden....

Her yıl düzenli olarak kutlanan Kemeraltı Günleri'nin bölgeye ciddi anlamda hareket getirdiği ortadadır. Bu canlılığın hem ekonomik hem de kültürel yansımaları bölge sorunlarının çözümünde ve iyileştirme projeleri kapsamında katalizör etkisi tartışılmazdır. Genç ve dinamik yapının bölgede oluşabilmesi için eğlence ve sanata yönelik faaliyetler en öncelikli eylemlerdir.

İngiltere, Londra Covent Garden

Sokakların renklenmesi için müzik yapma alanlarının belirlenmesi, sanatçı ve gençlerin teşvik edilmesi.

Almanya Berlin

Atıl yapı stoğunun sanatsal aktiviteler ile canlanması.

Portekiz, Lizbon

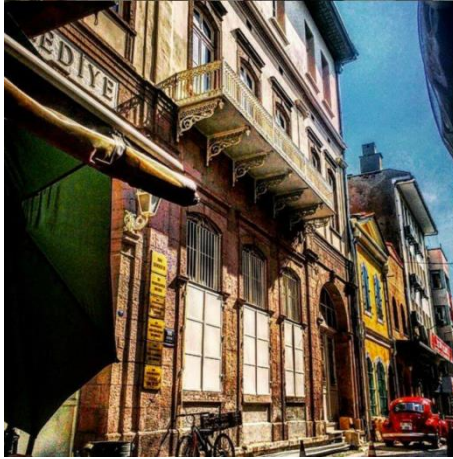

Kullanılmayan boş binaların ressam ve sanatçılarla eser haline getirilmesi. Sokak sergisi oluşturulması.

- **İzmir Büyükşehir Belediyesi, Valilik ve diğer aktörlerin öncülüğünde KEMERALTı vurgulu reklam, tanıtım ve sosyal medya organizasyonları yapılmalıdır;**

Kemeraltı ve Tarihi bölgenin itibarını tekrar kazandırmak için kent genelinde tüm paydaşların yapacakları her türlü sosyal faaliyette KEMERALTı yı vurgulayacak görsel ve söylemleri daha fazla kullanması bölgede yaşatılmak istenen iyileştirmelerde toplumsal duyarlılık adına katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

City of İzmir Projesi

- **KEMERALTI YAŞAM ve TİCARET temalı bu bölgede faaliyet gösteren yatırımcıları ve yaşayan insanları teşvik edici YARIŞMA veya ORGANİZASYON yapılmalıdır;**

Bölgesel gelişim ve iyileştirmelerde bölgeye katkı koyan yatırımcı veya bölge insanının takdir edilmesi önemli bir husustur. Bu teşekkürlerin tatlı bir rekabet ile yapılması da ayrı bir heyecan ve dinamizm yaratır.

Daha öncesinde yapılan yarışma ve sergilerin bölge tanıtımı için faydaları ortadadır. Kemeraltı na özel toplumsal duyarlılığı yüksek ama katılımcıları bölgeye yatırıma ve sahip çıkmaya teşvik edici YARIŞMA ve ORGANİZASYONLARIN yapılmasını öneriyoruz. Örneğin; TARİHİ KORUYAN KEMERALTILI, KEMERALTI VE SANAT temalı yarışmalar düzenlenebilir.

- **Özellikle HAVRALAR bölgesinde din turizmine yönelik projeler ve organizasyonlar geliştirilmelidir. Bölge tanıtımında bu bölgeye ayrı bir yer vermek gerekir;**

Bölgenin cazibesini artırmak ve geçmiş itibarını tekrar kazandırabilmek için geçmiş tarihindeki kültürel ve sosyal değerleri yaşatmak bu zenginlikleri iyileştirmek gerekmektedir.

İzmir'imizin bir turizm şehri olduğu düşünüldüğünde her türlü turizme yönelik unsurun bölgeye yönlendirilmesinin hem şehrimiz hem de tarihi bölgenin iyileştirilmesi açısından önemi ortadadır. Bu sebeple tarihi bölge içinde birçok dini yapısı , tarihsel süreci ve sosyal yaşamıyla dikkat çeken HAVRALAR bölgesi tam bir din turizminin geliştirilip ekonomik canlanmanın yaratılabileceği bir alandır.

Öncelikle bölgede ki dini yapıların restorasyonu sağlanmalıdır. Dini yapıların Musevi cemaati mülkiyetinde olması sebebiyle ekonomik kaynak bulunmasında yardım yolları araştırılmalı, gerekiyorsa bazı yapıların kullanım işlevselliği değiştirilerek kullanım hakkı restore et – işlet mantığıyla öncelikli olarak kamu ve sivil toplum kuruluşlarına Musevi cemaati tarafından kiralama usulüyle devredilmelidir.

- **Tüm Tarihi sokakların gezilmesini sağlayacak özel çevreci ring araçları ücretsiz olarak hizmet vermelidir;**

Tarihi bölgenin büyüklüğü ve dağınıklığı göz önünde bulundurulduğunda özellikle engelli, hasta, yaşlı ve çocuk ziyaretçilerin bölgeyi daha rahat gezebilmeleri ve ihtiyaçlarını görmeleri açısından özel tasarlanmış akülü vb. çevreci ring araçlarının kullanılması bölgenin cazibesine renk getirecektir. Trafik ve otopark sıkıntıları minimize edilmiş olacaktır.

Yunanistan, Atina

Portekiz, Lizbon

- **İzmir Büyükşehir Belediyesi, Valilik ve Konak Belediyesi tarafından Bölge içerisinde atıl durumda bulunan yapıların belli düzeyde iyileştirilmesi için mülkiyet sahiplerine süreli olacak şekilde bilgi verilmeli veya yeni yatırımcılarla mülkiyet sahipleri arasında iletişimi kolaylaştıracak yasal birimler oluşturulmalıdır.**

Bölgede çok sayıda atıl durumda yapı mevcuttur. Özellikle bu yapıların bir kısmı çok önemli ve insan yoğunluğunun olduğu güzergahlar üzerinde bulunmaktadır. Yapılarda yaşanan bozulmalar tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Ayrıca bölge estetiğinde yaratmış olduğu itibar kaybı tartışılmazdır. Bu tip yapıların mülkiyet sahipleri ile diyaloglar kurulmalı ve acil olarak tarihi bölgeye yakışır doğru tekniklerle önlemlerin alınması gerekir. Ekonomik imkanı olmayan mülk sahipleri ile bölgeye yatırım yapmayı düşünen yatırımcıların buluşturulması için etkinlikler düzenlenmelidir.

Yapı işletme modeliyle restorasyonu tamamlanan Küçük Karaosmanoğlu Hanı

Örneğin; restorasyon veya iyileştirme süreci zaman alan ama tehlike arz eden yapılarda ilgili belediyelerin uygun gördüğü detaylarda güvenlik şeridi oluşturulmalıdır. Bu güvenlik şeritlerinin maliyetleri yapılacak dizayn ile Kemeraltı temalı reklam alımlarıyla özel yatırımcılara sunulabilir.

Sırbistan, Celje

Sırbistan'ın 3. en büyük şehri olan Celje'nin Roma döneminden kalan sokaklarının yer taşlarının yenilenmesi, meydanlaşma projesi.

➤ Kemeraltı üst örtü projesi zorunlu yerlerde hayata geçirilmelidir;

Kemeraltı ve tarihi bölgede gezildiği zaman ilk dikkati çeken unsurlardan biri kışın yağmurdan korunmak için yazın da gölge yapsın diye kullanılan birbirinden uyumsuz ve emniyetsiz üst örtülerin bulunduğu durumdur. Öyle ki bazı dönemlerde bu üst örtülerden dolayı ciddi anlamda zarar ve ziyan oluşmaktadır. Birçok sorunda da değindiğimiz gibi tarihi bölge sınırlarının geniş olması ve insan yoğunluğu göz önünde bulundurulduğunda özellikle ana caddelerde bölge dokusuna uyumlu üst örtü çalışmalarının bölgeye zenginlik katacağı ve günlük yaşamı kolaylaştıracağı kanaatindeyiz.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu üst örtü yarışması sonucu bölgede uygulanabilecek bir çok üst örtü projesi ortaya çıkmıştır. Bu projelerden en uygun olanlarının bölgeye uygulanmasını diliyoruz.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Üst Örtü yarışması çalışmaları

Singapur, Clarke Quay

Bunların dışında ayrıca:

- Kemeraltı'na başta gençlik olmak üzere çeşitli kesimlerin ilgisinin yeniden çekilebilmesi için foto safariler, gurme turları, otantik ve nostaljik ürünler tadım günleri, kadınlara yönelik özel gösteriler ve diğer etkinlikler düzenlenmelidir.
- Kemeraltı bölgesinde üniversite öğrencileri başta olmak üzere sokak müzisyenlerinin çeşitli noktalarda yapacakları müzikler keyifli ve kaliteli bir alışveriş deneyimi yaşatmak açısından güzel bir atmosfer oluşturabilecektir.
- Yıl içinde belirli dönemlerde Kemeraltı Alışveriş ve Kültür Festivali benzeri organizasyonlar ile halkın ilgisi yeniden çekilmelidir.
- İzmir'e Cruise seferleriyle gelen, gemide ve şehirde kalmayı tercih eden turistlerin gün içinde Kemeraltı'nda alışveriş ve kültür deneyimi yaşayacakları özel programlar yapılmalıdır.
- Kemeraltı Bölgesi'ndeki acil onarım bekleyen tarihi yapıların restorasyonu ile ilgili olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı, Valilik, Yerel Yönetimler ve diğer ilgili paydaşların katılımı ile bir eylem planı hazırlanmalıdır.
- Kemeraltı'nın sağlıklılaştırılması ile ilgili olarak daha önce hazırlanmış bütün bilimsel ve teknik çalışmalar gözden geçirilerek imar, koruma, yenileme ve güzelleştirme boyutuyla ortak paydalarda buluşan çözümleri içeren yeni bir master plan hazırlanmalıdır. Bu amaçla, son dönemde üniversiteler ile çeşitli kamu ve özel kesim kuruluşlarının (TARKEM vb.) yaptıkları oldukça kapsamlı çalışmalar referans olabilecektir.

5.SONUÇ :

8000 yıllık İzmir tarihinde ticari, kültürel ve sosyal değerleriyle önemli yeri olan kemeraltı bölgesinin cazibesini ve itibarını tekrar geçmişine yakışır hale getirilmesi için yapılacak her türlü çalışmada bulunmak biz EGİAD’ ında gönüllü vazifesidir.

Kurtuluş savaşında ilk kurşunun atıldığı Konak Meydanı’ndan başlayıp Kadifekale ‘ye kadar uzanan bu tarihi bölge birçoğumuzun çocukluğunun geçtiği ve belki de büyükle-rimizin yanında ilk ticareti öğrendiğimiz bir okuldur.

Kemeraltı sadece İzmir için değil aynı zamanda sahip olduğu kültür mirasıyla dünya ti-careti ve kültür tarihi içinde çok büyük bir değerdir.

EGİAD, üyelerinden aldığı güçle bölgeye yönelik yapılacak her türlü çalışmada üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeye devam edecektir. Yapılan her türlü faaliyetin takip-chisi olacaktır.

Hazırlamış olduğumuz bu raporla Kemeraltı bölgesine ait görüş ve önerilerimizi paylaşmak istedik.

Amacımız;

- ✓ Üyelerimizin de katkısıyla bölgeye yönelik cazibe ve itibar artırıcı somut eylemle-ri gerçekleştirmektir.
- ✓ Bölgenin sorunlarına çözüm olabilecek her türlü samimi ve doğru yaklaşıma kat-kı koymaktır.
- ✓ İzmir’in sayılı zenginliklerinden biri olan KEMERALTİ nı bizden sonraki nesillere tüm değerleriyle doğru bir şekilde taşıyabilmektir.

Bu sebeple hazırlamış olduğumuz ve öneriler kısmında detaylandırdığımız çözümsel önerilerin bölge sorunlarının çözümüne ve iyileştirme programının hızlanmasına katkı koymasını diliyoruz.

Hazırlamış olduğumuz çalışma içerisindeki eylemsel sorumluluklarda EGİAD olarak kat-kı koymak için gerekli çalışmaları başlattığımızı, bölgede uygun bir yer tahsisi olması durumunda EGİAD olarak bölgeye katkı koyacak bir SOSYAL ve KÜLTÜREL ETKİNLİK MERKEZİ kuracağımızı da açıkça belirtmek isteriz.

6. BÖLGELERE AİT İÇSEL VE DIŞSAL FAKTÖR ANALİZLERİ

(KEMERALTI , ANAFARTALAR VE HAVRALAR CADDESİ İLE İLGİLİ EGİAD ÜYELERİ ARASINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR)

KEMERALTI ÇARŞISI VE HANLAR BÖLGESİ (3 NOLU BÖLGE)

NO	İÇSEL STRATEJİK FAKTÖRLER ANALİZİ TABLOSU	AĞIRLIK (TOPLAMI 100)	VADE (1-5 YIL)	STRATEJİK DEĞER
	GÜÇLÜ YÖNLER			
G1	TARİHİ BÖLEGELER İÇİNDE YAŞAMIN VE EKONOMİNİN EN CANLI OLDUĞU BÖLGE OLMASI	15	5	75
G2	KÜLTÜR VARLIĞI DEĞERLERİ AÇISINDAN ZENGİN OLMASI	15	5	75
G3	BÖLGENİN YAŞAMSAL VE EKONOMİK KİMLİĞİNİN DİĞER BÖLGELERE HERKES TARAFINDAN DAHA İYİ BİLİNMESİ VE TANINMASI	10	4	40
G4	YATIRIM AÇISINDAN CAZİBESİ EN YÜKSEK BÖLGE OLMASI	15	5	75
G5	DİĞER BÖLGELERE GÖRE KİSMİ DE OLSA BUGÜNE KADAR EN FAZLA RESTORASYON YAPILAN BÖLGE OLMASI	5	3	15
G6	BİR ÇOK FARKLI SEKTÖRÜN BİR ARADA OLDUĞU VE OLABİLECEĞİ BİR BÖLGE OLMASI	10	4	40
G7	BÖLGENİN İDARİ , MERKEZİ VE KURUMSAL YAPILANMALAR İÇİN REKABET CAZİBESİNİN YÜKSEK OLMASI	7	4	28
G8	RESTORASYONA YÖNELİK BELGELEME VE PROJE ÇALIŞMALARININ EN YOĞUN YAPILDIĞI BÖLGE OLMASI	7	3	21
G9	ÖZELLİKLE GÜNDÜZ HARİCİ GÜVENLİK PROBLEMİNİN EN AZ OLDUĞU BÖLGE OLMASI	8	4	32
G10	BÖLGEYE ERİŞİM PROBLEMİNİN OLMAMASI	8	4	32

	ZAYIF YÖNLER			
Z1	BÖLGEDE HAZIRLANMIŞ OLAN BELGELEME VE PROJE ÇALIŞMALARININ ÇOK AZ HAYATA GEÇİRİLMİŞ OLMASI	15	4	60
Z2	BÖLGENİN KÜLTÜR DEĞERİNİ ARTIRACAK EĞİTİM YAPILANMALARININ YETERİ DÜZEYDE OLMAMASI	9	4	36
Z3	SOSYAL KÜLTÜREL MERKEZLERİN (MÜZE VB.) AZ OLMASI	8	4	32
Z4	YENİ YAPILANMALARIN PLANLI VE BÖLGE ESTETİĞİNE UYGUN OLMAMASI	11	4	44
Z5	BÖLGE İÇERİSİNDEKİ ULAŞIM GÜZERGAHLARINDA CİDDİ BİR TRAFİK VE OTOPARK PROBLEMİ OLMASI	9	3	27
Z6	BÖLGEYE AİT SOSYAL VE EKONOMİK BİR MANİFESTONUN OLMAMASI	13	4	52
Z7	BÖLGENİN SADECE GÜNDÜZ YAŞAMSAL VE EKONOMİK OLARAK CANLI OLMASI	10	4	40
Z8	BÖLGEDE YETERİ KADAR TANITICI VE YÖNLENDİRİCİ BİLGİLENDİRMELERİN OLMAMASI	7	2	14
Z9	BÖLGEDEKİ YAYA YOLLARININ YETERLİ NİTELİKTE DİZAYN EDİLMEMİŞ OLMASI	11	4	44
Z10	BÖLGEDE YAPILACAK DÖNÜŞÜM VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI ÖNÜNDE BÜROKRATİK ENGELLERİN FAZLA OLMASI	7	4	28

KEMERALTI ÇARŞISI VE HANLAR BÖLGESİ (3 NOLU BÖLGE)

NO	DIŞSAL STRATEJİK FAKTÖRLER ANALİZİ TABLOSU	AĞIRLIK (TOP-LAMI 100)	VADE (1-5 YIL)	STRATEJİK DEĞER
	BÖLGE FIRSATLARI			
F1	BÖLGEDE YENİ İŞ ALANLARI OLUŞMASI	30	5	150

F2	MEVCUT EMLAK DEĞERLERİNİN ARTMASI	30	4	120
F3	YATIRIMLARLA BİRLİKTE SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ	40	4	160
	BÖLGEYE YÖNELİK TEHDİTLER			
T1	TRAFİK YOĞUNLUĞUNUN ARTMASI	30	4	120
T2	ALT YAPI YATIRIMLARININ YETERSİZ KALMASI	25	4	100
T3	TİCARİ KAYGILARLA KÜLTÜR VARLIKLARINDA YAPILACAK ÇALIŞMALARIN OLUŞTURACAĞI DEĞER KAYIPLARI	25	4	100
T4	YANLIŞ PLANLAMALARDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR	20	4	80

ANAFARTALAR CADDESİ 1.ETAP BÖLGESİ (19 NOLU BÖLGE)

NO	İÇSEL STRATEJİK FAKTÖRLER ANALİZİ TABLOSU	AĞIRLIK (TOPLAMI 100)	VADE (1-5 YIL)	STRATEJİK DEĞER
	GÜÇLÜ YÖNLER			
G1	TİCARİ VE YAŞAMSAL OLARAK CANLI BİR BÖLGE OLMASI	25	5	125
G2	KÜLTÜR VARLIĞI DEĞERLERİ AÇISINDAN ZENGİN OLMASI	25	5	125
G3	RESTORASYONA YÖNELİK BELGELEME VE PROJE ÇALIŞMALARININ EN YOĞUN YAPILDIĞI BÖLGE OLMASI	15	4	60
G4	SOKAK SAĞLIKLAŞTIRMA UYGULAMALARI İLE RESTORASYON SÜRECİNDE YOL ALINMIŞ OLMASI	10	3	30
G5	ÖZELLİKLE GÜNDÜZ HARİCİ GÜVENLİK PROBLEMİNİN EN AZ OLDUĞU BÖLGE OLMASI	10	2	20

G6	BÖLGEYE ERİŞİM PROBLEMİNİN OLMAMASI	15	3	45
	ZAYIF YÖNLER			
Z1	CADDE BOYUNCA HER MEVSİMDE DOLAŞIMI KOLAYLAŞTIRACAK BİR ÜST ÖRTÜNÜN OLMAMASI	10	2	20
Z2	EĞLENCE KÜLTÜRÜNE UYGUN MEKANLARIN AZLIĞI	10	4	40
Z3	İŞPORTANIN FAZLA OLMASI	15	4	60
Z4	KENT MOBİLYALARI AÇISINDAN İYİ DİZAYN EDİLMEMİŞ OLMASI (AYDINLATMA, PARK VB.)	10	2	20
Z5	BÖLGEYE AİT SOSYAL VE EKONOMİK BİR MANİFESTONUN OLMAMASI	15	4	60
Z6	BÖLGENİN SADECE GÜNDÜZ YAŞAMSAL VE EKONOMİK OLARAK CANLI OLMASI	10	4	40
Z7	BÖLGEDE YETERİ KADAR TANITICI VE YÖNLENDİRİCİ BİLGİLENDİRMELERİN OLMAMASI	12	3	36
Z8	BÖLGEDEKİ YAYA YOLLARININ YETERLİ NİTELİKTE DİZAYN EDİLMEMİŞ OLMASI	10	3	30
Z9	BÖLGEDE YAPILACAK DÖNÜŞÜM VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI ÖNÜNDE BÜROKRATİK ENGELLERİN FAZLA OLMASI	8	4	32

ANAFARTALAR CADDESİ 1.ETAP BÖLGESİ (19 NOLU BÖLGE)

NO	DIŞSAL STRATEJİK FAKTÖRLER ANALİZİ TABLOSU	AĞIRLIK (TOPLAMI 100)	VADE (1-5 YIL)	STRATEJİK DEĞER
----	--	-----------------------	----------------	-----------------

	BÖLGE FIRSATLARI			
F1	ALİŞVERİŞ İÇİN GELEN ZİYARETÇİ SAYISININ ARTMASI	43	5	215
F2	MEVCUT EMLAK DEĞERLERİNİN ARTMASI	32	5	160
F3	BÖLGENİN GÜNÜN HER SAATİNDE BELLİ BİR CANLILIKTA KALMASI	25	4	100
	BÖLGEYE YÖNELİK TEHDİTLER			
T1	TEDBİR ALINMAMASI DURUMUNDA İŞ-PORTANIN ARTMASI	30	3	90
T2	BÖLGEYE ALİŞVERİŞE GELEN ZİYARETÇİ SAYISININ AZALMASI	25	3	75
T3	TİCARİ KAYGILARLA KÜLTÜR VARLIKLARINDA YAPILACAK ÇALIŞMALARIN OLUŞTURACAĞI DEĞER KAYIPLARI	25	3	75
T4	YANLIŞ PLANLAMALARDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR	20	4	80

HAVRALAR BÖLGESİ (2 NOLU BÖLGE)

NO	İÇSEL STRATEJİK FAKTÖRLER ANALİZİ TABLOSU	AĞIRLIK (TOPLAMI 100)	VADE (1-5 YIL)	STRATEJİK DEĞER
	GÜÇLÜ YÖNLER			
G1	DİN TURİZMİNE YÖNELİK YETERLİ SAYIDA İBADETHANELERİN OLMASI	25	5	125
G2	KÜLTÜR VARLIĞI DEĞERLERİ AÇISINDAN ZENGİN OLMASI	15	5	75
G3	BÖLGENİN YAHUDİ CEMAATİ AÇISINDAN ÇOK ÖNEMLİ OLMASI	20	5	100
G4	ŞEHİRİMİZİN YURT DIŞI TANITIMINI VE KATMA DEĞERİNİ ARTIRACAK EN FARKLI BÖLGE OL-	15	4	60

	MASI			
G5	İBADETHANELER HARİCİ KASAP VE BALIKÇILARDAN OLUŞAN FARKLI EKONOMİK YANLARININ OLMASI	5	3	15
G6	KEMERALTI VE AGORA BÖLGESİ ARASINDA GEÇİŞ KÖPRÜSÜ OLABİLECEK BİR KONUMDA OLMASI	10	5	50
G7	BÖLGEYE ERİŞİM PROBLEMİNİN OLMAMASI	10	4	40

	ZAYIF YÖNLER			
Z1	DİN TURİZMİNE YÖNELİK KULLANILACAK İBADETHANELERİN BİR ÇOĞUNUN ATIL DURUMDA OLMASI	15	4	60
Z2	KÜLTÜR VARLIĞI ZENGİNLİĞİYLE İLGİLİ YETERİ KADAR BELGELEME VE PROJE ÇALIŞMALARININ YAPILMAMIŞ OLMASI	10	4	40
Z3	BÖLGEDE CİDDİ BİR ŞEKİLDE RESTORASYON ÇALIŞMASINA İHTİYAÇ DUYULMASI	12	4	48
Z4	MEVCUT DİĞER SEKTÖRLERİN DAĞINIKLIĞI VE BİR DÜZENLEME İÇİNDE OLMAMASI	12	4	48
Z5	BÖLGEYE AİT SOSYAL VE EKONOMİK BİR MANİFESTONUN OLMAMASI	10	5	50
Z6	BÖLGENİN SADECE GÜNDÜZ YAŞAMSAL VE EKONOMİK OLARAK CANLI OLMASI	9	4	36
Z7	BÖLGEDE YETERİ KADAR TANITICI VE YÖNLENDİRİCİ BİLGİLENDİRMELERİN OLMAMASI	14	3	42
Z8	BÖLGENİN ULAŞIM GÜZERGAHININ YETERLİ NİTELİKTE DİZAYN EDİLMEMİŞ OLMASI	8	4	32
Z9	BÖLGEDE YAPILACAK DÖNÜŞÜM VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI ÖNÜNDE BÜROKRATİK ENGELLERİN FAZLA OLMASI	10	4	40

HAVRALAR BÖLGESİ (2 NOLU BÖLGE)

NO	DIŞSAL STRATEJİK FAKTÖRLER ANALİZİ TABLOSU	AĞIRLIK (TOPLAMI 100)	VADE (1-5 YIL)	STRATEJİK DEĞER
	BÖLGE FIRSATLARI			
F1	DİN TURİZMİNE YÖNELİK EKONOMİNİN CANLANMASI	60	5	300
F2	YURT DIŞI YATIRIMCILARIN BÖLGEYE YATIRIM YAPMASI	40	5	200
	BÖLGEYE YÖNELİK TEHDİTLER			
T1	BÖLGENİN DİNSEL ANLAMDA ALGISININ YANLIŞ ANLAŞILMASI	55	3	165
T2	DİĞER TİCARİ UNSURLARIN BÖLGEDE CAZİBESİNİ YİTİRMESİ	45	4	180

EGİAD

1456 sok. No:10/1 Punta İşmerkezi K:8 Alsancak İZMİR
Tel:0232 422 30 00 Faks: 0232 422 33 00
www.egiad.org.tr egiad@egiad.org.tr